

PODLASKI URZĄD WOJEWÓDZKI
W BIAŁYMSTOKU

Egz. Nr 1

PODLASKI URZĄD WOJEWÓDZKI
Wydział Polityki Społecznej
Data 06 MAJ 2008 24984
Ilość zał. Podpis

PROTOKÓŁ KONTROLI
ŚRODOWISKOWEGO DOMU RODZINNEGO
„NASZ DOM”
W BIAŁYMSTOKU

BIAŁYSTOK - KWIECIEŃ – 2008r.

Protokół

kontroli kompleksowej Środowiskowego Domu Rodzinnego „Nasz Dom” w Białymstoku

Kontrolę przeprowadziły – Krystyna Pasiuk — kierownik zespołu - starszy inspektor w Wydziale Polityki Społecznej Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego w Białymstoku, Małgorzata Osipowicz - starszy inspektor w Wydziale Polityki Społecznej Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego w Białymstoku w dniach 27 marca i 2 kwietnia 2008 roku na podstawie upoważnienia Nr 56 z dnia 26 marca 2008r., które w imieniu Wojewody Podlaskiego wydał Pan Andrzej Kozłowski dyrektor Wydziału Polityki Społecznej Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego w Białymstoku.

Kontrolą za okres od 01.01.2007r. do końca miesiąca poprzedzającego dzień kontroli objęto:

- przestrzeganie standardu w zakresie opieki i wychowania oraz świadczonych usług,
- zgodność zatrudnienia pracowników z wymaganymi kwalifikacjami,
- sprawowanie nadzoru pedagogicznego w odniesieniu do wychowawców i innych pracowników pedagogicznych zatrudnionych w placówce.

Wyjaśnień w toku kontroli udzielali

1. Anna Tomulewicz – dyrektor

Ustalenia kontroli:

Środowiskowy Dom Rodzinny „Nasz Dom” w Białymstoku jest niepubliczną placówką opiekuńczo-wychowawczą. Placówka działa od 1993r. Organem prowadzącym jest Stowarzyszenie Pomocy Rodzinie „DROGA” w Białymstoku. Dom nie używa tablicy urzędowej. Dyrektorem kontrolowanej placówki jest Pani Anna Tomulewicz. W dniu 20 grudnia 2005r. Środowiskowy Dom Rodzinny „Nasz Dom” w Białymstoku został wpisany do rejestru placówek opiekuńczo-wychowawczych prowadzonego przez Wojewodę Podlaskiego.

Środowiskowy Dom Rodzinny „Nasz Dom” mieści się przy ul. Proletariackiej 21 w Białymstoku. Obiekt jest własnością miasta Białystok i jest dzierżawiony przez Stowarzyszenie „DROGA”. Znajduje się tu ośrodek wsparcia dziennego, hostel oraz poradnia rodzinna. Część interwencyjna mieści się w domu w zabudowie szeregowej przy ul. Morelowej 11 w Białymstoku i jest użyczony przez osobę prywatną.

Placówka realizuje zadania przewidziane dla wielofunkcyjnej placówki opiekuńczo-wychowawczej łącząc działania wsparcia dziennego, interwencyjne, socjalizacyjne oraz terapeutyczne skierowane na dziecko i rodzinę. Placówka prowadzi hostel. Zapewnia opiekę i wychowanie dzieciom i młodzieży w wieku od 1 do 18 lat znajdującym się w kryzysowej sytuacji oraz ich rodzinom pochodzącym z miasta Białegostoku i województwa podlaskiego, niezależnie od światopoglądu i wyznawanej religii. Stwarza możliwość szybkiej interwencji w sytuacjach kryzysowych dla dziecka, jak i jego rodziny. Przyjmowanie do placówki odbywa się przez całą dobę przez dyżurującego wychowawcę.

Środowiskowy Dom Rodzinny prowadzi w ramach działań wielofunkcyjnych: oddział przedszkolny, grupy rozwojowe i rodzinne, systemowe wsparcie i pracę z rodzicami, poradnię rodzinną i młodzieżową, wspólnotę duszpasterską, grupę przygotowania do samodzielności młodzieży kontynuującej naukę, grupy wsparcia dla dzieci i rodzin korzystających z pomocy monitorowanej.

Organizację placówki, jej zadania, specyfikę oraz zakres sprawowanej opieki określa Regulamin placówki. Regulamin opracowany jest zgodnie z rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej dnia 19 października 2007r. w sprawie placówek opiekuńczo-wychowawczych (Dz. U. Nr 201 poz. 1455).

Placówka posiada opracowany roczny plan pracy opiekuńczo-wychowawczej i dydaktycznej. Zawarto w nim wszystkie aspekty dotyczące działań opiekuńczo-wychowawczych, które ujęte są w rozporządzeniu w sprawie placówek opiekuńczo-

wychowawczych. Określono cele główne oraz cele szczegółowe. Postawiono zadania do realizacji, przewidziano oczekiwane efekty, formy realizacji oraz osoby odpowiedzialne za ich realizację.

Dom dysponuje 100 miejscami, w tym:

- 10 miejsc - placówka interwencyjna,
  - 10 miejsc - hostel,
  - 80 miejsc przeznaczonych jest na ośrodek wsparcia dziennego, a w tym:
    - grupa przedszkolna - 15 osób,
    - grupa przygotowująca do usamodzielnienia - 15 osób,
    - grupy rodzinne - 50 osób,
- Placówka czynna jest 7 dni w tygodniu.

W dniu kontroli w placówce przebywało:

- w grupie interwencyjnej - 12 dzieci w wieku 4,5 - 15 lat (2 dzieci przywiezione zostały przez policję w dniu 19.03.2008r.),
- w ośrodku wsparcia - 81 dzieci w wieku 1,5 - 17 lat,
- w hotelu - 4 dzieci w wieku 5 - 14 lat.

Dzieci pochodzą z terenu miasta Białegostoku i województwa podlaskiego. Wywodzą się z rodzin problemowych, głównie z problemem alkoholowym lub innym uzależnieniem (w większości przypadków uzależnienie ma charakter wielopokoleniowy). Są to rodziny niepełne, wielodzietne, dotknięte bezrobociem, skrajnie ubogie, uzależnione od pomocy, wymagające pomocy materialnej, socjalno-bytowej, jak również psychologicznej i terapeutycznej, głęboko dysfunkcyjne (z zaburzoną funkcją opiekuńczo-wychowawczą, wynikającą z nieporadności życiowej, uzależnienia, wyuczonej bezradności), ograniczonym statusie prawnym (ograniczona władza rodzicielska, opieka kuratorska).

Dzieci do „Naszego Domu” do części wsparcia dziennego kierowane są na wniosek pracownika socjalnego, pedagogów szkolnych, kuratora sądowego, dzielnicowego, Sądu bądź innej osoby, po przeprowadzonym wywiadzie z rodziną. Natomiast do części interwencyjnej dzieci są kieruje Sąd.

Dzieci umieszczane w placówce są z powodu:

- agresji (często stosujące przemoc wobec rówieśników),
- wchodzące w kolizję z prawem (często przebywająca w grupach przestępczych, dokonująca kradzieży i rozbojów),
- z problemem drugoroczności,
- będące często ofiarami przemocy na skutek patologizacji funkcjonowania rodziny,
- dorastające dzieci alkoholików, młodzież zagubiona w świecie dorosłych o niejasnych normach i wartościach, szukająca wsparcia psychicznego, moralnego oraz pomocy w rozwiązywaniu problemów życiowych, dokonywaniu właściwych wyborów wartości, stylu życia.

Środowiskowy Dom Rodzinny w 2007r. objął opieką łącznie 68 rodzin, w tym 48 opieką stałą oraz 20 rodzin podlega monitorowaniu z łączną liczbą 100 dzieci w wieku 1-18 lat, w tym:

- a) grupa przedszkolna - od 12 - 17 dzieci,
- b) grupy rodzinne rodzeństwa - 55 - 60 osób,
- c) grupa przygotowująca do samodzielności młodzież kontynuującą naukę - 14 - 15 osób,
- d) grupa wsparcia dla dzieci i rodzin korzystających z pomocy monitorowanej (w formie ośrodka wsparcia dziennego),
- e) społeczności dzieci, rodziców i wspólna,
- f) 3 grupy rodziców - wstępnej motywacji, wsparcia, kształcenia umiejętności rodzicielskich i małżeńskich,

- g) liczba dzieci w pomocy całodobowej w okresie roku – 10 rodzin – interwencja, łącznie 26 dzieci,
  - 12 rodzin - pomoc hotelowa,
- h) liczba dzieci objętych opieką całodobową-interwencyjną, powracających:
  - do domu rodzinnego – 8 rodzin,
  - do placówki rodzinnej – 2 rodziny.

I. Przestrzeganie standardu świadczonych usług

Część interwencyjna placówki usytuowana jest w domu jednorodzinnym w zabudowie szeregowej na ul. Morelowej 11 w Białymstoku. Jest to budynek dwukondygnacyjny. W wysokim podpiwniczeniu znajdują się pomieszczenia gospodarcze. Na pierwszej kondygnacji dzieci korzystają z salonu wypoczynkowego, który wyposażony jest w szafki z półkami na książki i inne przydatne przedmioty do zabaw, stolik, krzesła i fotele i sprzęt grający.

W kuchni przygotowywane są śniadania i kolacje - w dni powszednie oraz wszystkie posiłki - w weekendy i święta. Obiady przygotowywane na ul. Proletariackiej, które są dowożone do placówki. Na drugiej kondygnacji usytuowane są 3 pokoje mieszkalne (dwie czteroosobowe oraz jedna dwuosobowa) właściwie oświetlone, o powierzchni zapewniającej przechowywanie rzeczy osobistych i swobodne korzystanie z wyposażenia, na które składają się łóżka piętrowe, szafki i lampki nocne, szafy do przechowywania rzeczy osobistych dzieci (odzieży i obuwia) oraz zabawki.

Do dyspozycji dzieci są dwie łazienki. W jednej z nich znajduje się toaleta z umywalką, w drugiej zaś wanna, umywalka i toaleta. Łazienki są zamykane i przy korzystaniu z nich zapewniona jest intymność. Placówka zapewnia właściwe warunki sanitarno-higieniczne.

Placówka zorganizowana jest w sposób rodzinny dający poczucie ciepła i bezpieczeństwa.

Wyżywienie w placówce dostosowane do potrzeb rozwojowych dzieci. Dzieciom zapewnia się 4 posiłki dziennie (śniadanie, obiad, podwieczorek, kolację). Dzieci mają dostęp przez całą dobę do podstawowych produktów żywnościowych oraz napojów. W przygotowywaniu posiłków uwzględniane są życzenia dzieci. Kilko dzieci jest na diecie bezmlecznej. Dzieci pomagają przy robieniu domowych zakupów.

Dzieci objęte są opieką lekarza, który zatrudniony jest w placówce oraz lekarzy z poradni specjalistycznych m. in. ortodontycznej, stomatologicznej, neurologicznej, psychiatrycznej, endokrynologicznej, chirurgicznej, ortopedycznej. Wystarczające jest zaopatrzenie placówki w leki pierwszej potrzeby, np. przeciwgorączkowe i przeciwbólowe, które są na bieżąco uzupełniane przez pielęgniarkę zatrudnioną w placówce. Wszystkie recepty są realizowane na bieżąco. Leki wydawane są pod nadzorem osób dorosłych. Dzieci zaopatrywane są w aparaty ortodontyczne i pampersy.

Placówka zapewnia wyrównywanie deficytów rozwojowych dzieci poprzez dostęp do zajęć wychowawczych, terapeutycznych zarówno w szkole jak i w placówce. Podopieczni uczestniczą w zajęciach:

- socjoterapeutycznych,
- wspomagających ogólny rozwój – 2 dzieci,
- terapii pedagogicznej – 3 dzieci,
- reedukacyjnych – 1 dziecko

W szkołach dzieci uczestniczą w następujących zajęciach:

- wyrównawczych – z języka polskiego i matematyki – 2 dzieci,
- kompensacyjnych – 1 dziecko.

Dzieciom na bieżąco zakupowa i uzupełniana jest odzież, obuwie, bielizna i inne przedmioty osobistego użytku, stosowane do wieku i ich indywidualnych potrzeb. Dzieci uczestniczą w zakupach, mogą też same decydować o dokonywanych zakupach. Posiadają też zabawki odpowiednie do ich wieku rozwojowego.

W placówce dostępne są niezbędne środki czystości typu: żele pod prysznic, szampony, kremy, pasta do zębów oraz mydło, chusteczki higieniczne, dezodorant, podpaski. Ręczniki oraz pościel wymieniane są w zależności od potrzeb. Garderoba prana jest w pralce automatycznej.

Dzieciom na bieżąco zapewniane są też przedmioty potrzebne do zajęć. Wszystkie posiadają komplet podręczników, przybory szkolne, stroje sportowe. Do dyspozycji jest podręczna biblioteczka m. in.: encyklopedie, słowniki, atlasy. Dzieci mogą korzystać z komputera.

Podopieczni otrzymują drobną kwotę do swojej dyspozycji tzw. „kieszonkowe”. W roku 2007r. kieszonkowe było wypłacane miesięcznie dla całej grupy i kwitowane przez wychowawcę. W roku 2008r. drobna kwota do dyspozycji przez dziecko jest ustalana co miesiąc przez Dyrektora placówki w porozumieniu z dziećmi i wynosiła w styczniu - 10 zł, w lutym - 18 zł. Kwota wypłacana jest regularnie i kwitowana przez dzieci przy odbiorze.

Dzieci uczęszczają do szkół poza placówką, tj. do gimnazjum, szkoły podstawowej na terenie Białegostoku oraz dzieci w wielu przedszkolnym, które uczęszcza do przedszkola w placówce.

Pomocy w nauce, w szczególności przy odrabianiu zadań domowych udzielają wychowawcy i wolontariusze (pomagają przy powtarzaniu i utrwalaniu zadanego materiału oraz w pisaniu i czytaniu).

W miarę możliwości i potrzeb dzieci uczestniczą w zajęciach pozalekcyjnych i rekreacyjno-sportowych. Obecnie dwóch chłopców uczęszcza na zajęcia sportowe (jeden gra w siatkówkę, drugi w piłkę nożną). Ponadto jedno dziecko uczęszcza na zajęcia teatralne, jedno – na zajęcia plastyczne.

Dzieciom pokrywane są koszty przejazdu do i z miejsca uzasadnionego pobytu poza placówką. Wszystkim zakupiono bilety miesięczne. Ponadto dzieci korzystają w wycieczek i innych wyjazdów organizowanych przez szkoły, których koszt ponosi placówka.

Placówka organizując działalność kulturalną i rekreacyjną, uwzględnia święta i inne dni wynikające z tradycji i obyczajów.

Stwierdzono, że placówka przestrzega standardów w zakresie świadczonych usług.

Podczas czynności kontrolnych przeanalizowano grafik pracy wychowawców i opiekunów nocnych ustalony na marzec 2008r.

na przykładzie 27.03.2008r. - czwartek:

11.00 – 13.00 – pracownik socjalny
13.00 – 19.00 – wychowawca i pracownik socjalny
19.00 – 20.00 – 1 wychowawca
20.00 – 21.00 – 2 wychowawców
21.00 – 8.00 – 1 wychowawca

na przykładzie 28.03.2008r. - piątek:

11.00 – 13.00 – pracownik socjalny
13.00 – 19.00 – wychowawca i pracownik socjalny
19.00 – 20.00 – 1 wychowawca
20.00 – 21.00 – 1 wychowawców i 1 stypendysta
21.00 – 8.00 – 1 stypendysta

W toku kontroli ustalono, że dzieci w godz. 8.00 – 13.00 przebywają w szkołach i przedszkolu.

wszystkie soboty w marcu:

1 stypendysta – cały dzień

niedziela – 30.03.2008r.

8.00 - 20.00 – 1 stypendysta
20.00 – 8.00 – 1 wychowawca

Z analizy grafiku wynika, że placówka w dniach poniedziałek - czwartek zapewnia w porze dziennej i nocnej wymaganą opiekę nad wychowankami. Natomiast opieka ta od piątku do niedzieli zorganizowana jest niewłaściwie, ponieważ opiekę sprawują stypendyści/wolontariusze. Nie jest to zgodne z § 25 Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 19 października 2007r. w sprawie placówek opiekuńczo-wychowawczych.

Z wyjaśnień dyrektora placówki wynika, że jeden z wychowawców przebywa na urlopie do 18 kwietnia 2008r. i na ten czas zostało wprowadzonych do opieki nad dziećmi 4 stypendystów.

Stwierdzono, że podczas zajęć odbywających się na terenie placówki, zachowany jest standard opieki nad dziećmi. Podczas zajęć pod opieką jednego wychowawcy przebywa nie więcej niż 10 podopiecznych. Na zajęciach grupowych nie przebywa więcej niż 6 wychowanków. Podczas zajęć odbywających się poza terenem placówki zawsze z grupą przebywa 2 opiekunów.

Ośrodek wsparcia dziennego i hostel znajdują się na ul. Proletariackiej i zajmują następujące pomieszczenia:

- obszerny hol z szatnią i aneksem wypoczynkowym,
- kuchnia i jadalnia,
- pomieszczenie do zajęć rekreacyjnych i sportowych,
- 2 przestronne pomieszczenia dla grupy przedszkolnej (stosownie wyposażone w meble oraz zabawki),
- gabinet pielęgniarstwa,
- pokój do pracy indywidualnej z dzieckiem,
- pokój do zajęć logopedycznych i psychologicznych,
- 4 pokoje do zajęć terapeutycznych,
- sala edukacyjna,
- sala komputerowa,
- 3 pokoje wypoczynkowe,
- pion sanitarny (przy salach wypoczynkowych i terapeutycznych oraz przy każdym wejściu na poszczególne kondygnacje znajdują się toalety).

Wszystkie wymienione pomieszczenia posiadają stosowne i komfortowe wyposażenie.

Do dyspozycji podopiecznych korzystających z hostelu są trzy pokoje sypialne z przylegającym aneksem wypoczynkowym oraz pionem sanitarnym.

Placówka wsparcia dziennego jest placówką specjalistyczną, która prowadzi następujące formy pracy środowiskowej:

- pomoc w nauce,
- organizację czasu wolnego, rozwój zainteresowań, organizację zabaw i zajęć sportowych
- pomoc w kryzysach szkolnych, rodzinnych, rówieśniczych, osobistych,
- stałą pracę z rodzinami podopiecznych.

Dzieci przedszkolne zajęcia rozpoczynają o 9.00. Główne zajęcia w placówce rozpoczynają się w godzinach popołudniowych, gdy dzieci wracają ze szkół. W placówce prowadzone są zajęcia: edukacyjne (pomoc w lekcjach), korekcyjne, kompensacyjne, taneczne, sportowe, manualne. Ponadto dzieci uczęszczają na basen.

Każde dziecko może liczyć na pomoc przy odrabianiu lekcji odbywa się ona na zajęciach edukacyjnych. Pomocy w nauce udzielają wychowawcy, wolontariusze. Wychowawcy utrzymują bieżący kontakt z pedagogami szkolnymi. Na zajęciach tych, oprócz wyrównywania braków szkolnych, odbywa się praca nad osiągnięciami szkolnymi, motywacją do nauki,

weryfikacją ocen dzieci w szkołach, wyrównywaniem braków. Ponadto prowadzone są grupy szybkiej nauki.

W ramach organizacji czasu wolnego dzieci prowadzone są zajęcia taneczne, sportowe, manualne, żeglarskie, komputerowe, teatralne, kulinarne, które rozwijają zainteresowania podopiecznych. Ponadto dzieci uczęszczają na basen, do kina, teatru, fikorlandu, skate parku, ZOO. W okresie wakacyjnym feryjnym i weekendowym dzieciom organizowany jest wypoczynek. Wychowankowie wyjeżdżają nad morze - do Jastarni na turnusy terapeutyczno-rekreacyjne, do leśniczówki w Krzemiennej k/Supraśla, do Kiermes, do Irlandii oraz na turnusy rodzinne.

Placówka dysponuje sprzętem sportowym typu sanki, narty, łyżwy, rowery, sprzęt do tenisa stołowego. Na wyposażeniu znajduje się sprzęt muzyczny, sprzęt komputerowy oraz dobrze zaopatrzona biblioteka podręczna.

Placówka prowadzi stałą pracę z rodzicami dzieci. Każda rodzina ma swojego opiekuna.

W placówce odbywają się zajęcia dla rodziców, które obejmują następujące formy:

- pomoc psychoedukacyjną, mediacyjną z rodzicami podopiecznych w placówce,
- pracę terapeutyczno-motywacyjną z rodzicami podopiecznych w środowisku,
- pracę metodami pracy systemowej z rodziną, grupowej, społeczności oraz organizuje system samopomocy,
- poradnictwo i doskonalenie zawodowe (szkolenia rodziców, kształcenie umiejętności, praktyki zawodowe, przygotowanie stażowe i do rynku pracy).

W placówce prowadzone są również zajęcia:

- socjoterapeutyczne, realizowane w stałych grupach dzieci,
- trening zastępowania agresji
- kompensacyjne,
- reedukacyjne,
- indywidualne, wspomagające ogólny rozwój dziecka,
- terapia psychologiczna,
- reedukacyjne,
- logopedyczne.

Terapeutom zatrudnionym w placówce udzielane jest profesjonalne wsparcie merytoryczne, które zapewnia raz w miesiącu mediator. Ponadto 1 na 2 tygodnie odbywają się zebrania merytoryczne całej kadry w celu wymiany spostrzeżeń i ustalenia wspólnych kierunków pracy.

Placówka zapewnia posiłki dostosowane do pory dnia i czasu przebywania tj. śniadanie, obiad, podwieczorek i kolację.

Dzieciom na bieżąco zapewniane są też przedmioty potrzebne do zajęć. W przypadku braków dzieci wyposażane są w podręczniki i przybory szkolne, stroje sportowe oraz odzież, obuwie, bieliznę i inne przedmioty osobistego użytku, stosowanie do wieku i ich indywidualnych potrzeb. Dzieci z grupy przedszkolnej posiadają własne szczoteczki do mycia zębów i ręczniki.

Dokumentacja

Dla każdego dziecka w chwili przyjęcia do części interwencyjnej zakładana jest karta przyjęcia. Wyszczególniono w niej wszystkie aspekty dotyczące zachowania, ubrania, kontaktów ze szkołą, z rodzicami oraz zawarto informacji medycznej o dziecku.

Na podstawie analizy dokumentacji stwierdzono, że **karty pobytu** prowadzone są dla każdego dziecka zarówno w części interwencyjnej jak i pobytu dziennego. W kartach wyszczególniono udział dziecka w zajęciach specjalistycznych. Karta pobytu prowadzona jest w sposób opisowy.

Wywiady środowiskowe opracowano dla każdego dziecka z każdej części placówki.

Charakteryzują one bardzo ogólnie warunki materialne i mieszkaniowe rodzin, środowisko, atmosferę panującą w rodzinie, stan moralny oraz występujące w niej dysfunkcje. W każdym wywiadzie występują podstawowe wiadomości o dziecku.

Placówka prowadzi dla każdego dziecka tzw. *karty informacji o dziecku*. Zawierają one podstawowe dane o dziecku i rodzinie, które wypełniane są przez rodziców.

Każda rodzina posiada opracowaną diagnozę. Zawarto w niej:

- sytuację socjalną rodziny,
- sytuację zdrowotną oraz ewentualne uzależnienia,
- relacje między członkami rodziny,
- aspekt psychologiczno-społeczny.

Na tej podstawie opracowano **Plan Pracy z Rodziną**. W planie ujęto cele oraz formy ich realizacji. Do dokumentacji danej rodziny załączone są informacje z każdego spotkania z rodziną. Zawierają one ustalenia wynikające ze spotkania. Ponadto podano informacje z jakimi instytucjami nawiązano współpracę w ramach pedagogizacji środowiska rodzinnego.

Każde dziecko posiada opracowaną **diagnozę wstępną**. Opracowano ją w następujących aspektach:

- diagnoza pedagogiczno-psychologiczna,
- diagnoza edukacyjna,
- diagnoza zdrowotna,
- diagnoza religijna,
- diagnoza socjalno-bytowa.

Na podstawie powyższej dokumentacji oraz obserwacji opracowano dla dzieci przebywających w części interwencyjnej - **indywidualny plan pracy z dzieckiem**. Zawiera on cele i działania w zakresie zdiagnozowanego problemu, np.:

Cel:

Poprawienie ocen w szkole

Zadania:

1. Motywowanie D. do systematyczności w wypełnianiu obowiązków szkolnych.
2. Uzyskiwanie podpisów nauczycieli chłopca po każdej lekcji w szkole w celu kontroli obecności dziecka na zajęciach, czego efektem jest 100% obecności w szkole.
3. Pomoc przy odrabianiu prac domowych, zwłaszcza przy matematyce i j. angielskim.
4. Rozwijanie umiejętności sportowych (treningi siatkówki – czwartki godz. 16.30). Udział w turniejach piłki siatkowej.

Do indywidualnych planów pracy z dzieckiem dołączone są sprawozdania z każdego kontaktu ze szkołą, do której dziecko uczęszcza.

Specjaliści zatrudnieni w placówce prowadzą:

- psycholog - arkusze badań i obserwacji psychologicznych,
- logopeda, reedukator, terapeuci – karty udziału w zajęciach specjalistycznych z uwzględnieniem umiejętności dziecka i jego postępów.

Praca z rodziną naturalną dziecka

Rodzaj i zakres pomocy rodzinie ustala wychowawca-opiekun rodziny (po konsultacji specjalistycznej) na podstawie diagnozy środowiska rodzinnego i jego potrzeb, słabszych i mocnych stron.

Dla każdej rodziny opracowany jest plan pracy. W każdym planie zaproponowano zajęcia wspomagające rozwój indywidualny rodziców - podopiecznych.

Dzięki systematycznej pracy z rodzinami dzieci zarówno z placówki interwencyjnej jak i ośrodka dziennego:

- 21 rodzin – przeszło do formy monitorowanej,
- nastąpiło wzmocnienie rodziny w wypełnianiu funkcji oraz wyposażenie w umiejętności radzenia sobie w byciu rodzicem i zdrowym dorosłym,

- nastąpiło zaspokojenie potrzeby podstawowej - bezpieczeństwa, samorozwoju,
- nastąpiło wdrożenie do systematyczności w pracy nad sobą, w tym edukacji,
- nauczono korzystania w odpowiedzialny sposób z pomocy specjalistów,
- przygotowano do samodzielnego planowania zadań w rodzinie,
- wzrosła świadomość młodych ludzi na temat ich uczuć bycia i współpracy w grupie,
- wzrosła liczba młodych osób zachowująca abstynencję,
- podopieczni zostali wyposażeni w konstruktywne sposoby radzenia sobie w trudnych sytuacjach samodzielnego podejmowania trudnych decyzji w życiu,
- poszerzono umiejętności społeczne ułatwiające funkcjonowanie w rodzinie, grupie rówieśniczej, dające możliwość samostanowienia i zaspokajania potrzeb,
- nastąpiło dowartościowanie dzieci i młodzieży, rodziców,
- rozpoczęto proces samorealizacji – odpowiedzialności za własne zachowania,
- wykształcono właściwy stosunek do nauki i pracy.

II. Przestrzeganie standardu opieki i wychowania

Stwierdzono, że placówka stwarza warunki do fizycznego, psychicznego i poznawczego rozwoju dziecka.

Każde dziecko traktowane jest indywidualnie. Podopieczni mają swobodę w wyrażaniu myśli, sądów i opinii na różne tematy podczas prowadzonych rozmów. Opiekunowie wysłuchują opinii dziecka i w miarę możliwości uwzględniają jego wnioski we wszystkich dotyczących go sprawach (np. wybór szkoły, sposób spędzania czasu wolnego, plany na przyszłość) oraz informują dziecko o podejmowanych wobec niego działaniach (np. regulowanie sytuacji prawnej). Indywidualne sprawy dziecka rozstrzygane są wyłącznie w jego obecności. Każdy wychowanek posiada swoje miejsce, gdzie przechowuje osobiste rzeczy. Opiekunowie wchodzi do pokoju czy łazienki uprzednio pukając. Podczas rozmowy dzieci stwierdziły, że zawsze mogą z opiekunami porozmawiać o swoich sprawach osobistych. Ponadto wszelkie istotne decyzje dotyczące dziecka uzgadniane są z jego rodzicami lub opiekunami prawnymi.

Należy stwierdzić, że poprzez takie działania dzieciom zapewnia się poczucie bezpieczeństwa.

Placówka umożliwia dzieciom regularne, osobiste i bezpośrednie kontakty z rodzicami oraz innymi osobami bliskimi oraz zapewnia im warunki sprzyjające utrzymaniu tych kontaktów. Kontakty z rodzinami utrzymywane są przy okazji zajęć codziennych jak też i okazjonalnych jak: święta, uroczystości rodzinne, rozmowy telefoniczne, wakacje. Rodzice włączani są w proces wychowania i opieki nad swoimi dziećmi i aktywnie w nim uczestniczą, np. opiekują się dzieckiem podczas choroby. W przypadku, gdy rodzice nie są zainteresowani utrzymaniem kontaktu z dziećmi, podejmowane są kroki ze strony opiekunów do inicjowania, rozwijania i podtrzymywania tych kontaktów. Dzieci mają możliwość odwiedzania swoich rodziców, rodzeństwa, rodzinę u nich w domach. Podopieczni mogą przyjmować w Domu osoby bliskie, nie tylko rodzinę, ale i kolegów ze szkoły, znajomych i przyjaciół. Przez co dzieci uczone są nawiązywania więzi uczuciowych oraz związków interpersonalnych. Często też z dziećmi prowadzone są rozmowy jak ważną rolę odgrywa rodzina i bliscy w życiu każdego człowieka. Dzięki takim działaniom dzieci uczone są poszanowania i podtrzymywania związków emocjonalnych z osobami dla nich ważnymi.

Dom umożliwia wychowankom zaspokajanie potrzeb religijnych. Bardzo uroczyste obchodzone są Święta Bożego Narodzenia z kolacją wigilijną i Wielkanoc ze śniadaniem wielkanocnym, zgodnie z tradycją. Wychowankowie mają możliwość uczestniczenia w nabożeństwach niedzielnych oraz świątecznych, na zasadzie dobrowolności.

Dzieci przebywające w placówce uczone są poszanowania tradycji oraz dbania o ciągłość kulturową. W placówce obchodzone są różne święta okolicznościowe, np.: Wszystkich Świętych, Mikołajki, Dzień Dziecka, Andrzejki, Dzień Matki. Organizowane są też

urodziny lub imieniny i wówczas zapraszani są goście na poczęstunek przygotowany przez dzieci.

Placówka organizuje zajęcia codzienne stosownie do wieku i możliwości wychowanków. Dzieci uczone są planowania swojego dnia stosownie do ich potrzeb. Podopieczni wiedzą np. kiedy muszą wstać, żeby przygotować się do wyjścia do szkoły, ile czasu potrzebują na odrabianie lekcji, żeby mieć czas wolny dla siebie.

W ramach organizacji czasu wolnego dzieciom proponowane są różnorodne formy aktywności, w tym zajęcia kulturalne, rekreacyjne i sportowe.

Podejmowane działania prozdrowotne mają na celu kształtowanie u wychowanków prawidłowych nawyków. Opiekunowie oraz pielęgniarka zwracają uwagę na podstawowe zasady dotyczące zachowania higieny osobistej (mycie zębów, rąk przed posiłkami, po wyjściu z toalety, zmiana bielizny). Ponadto na bieżąco przeprowadzają rozmowy temat zachowań ryzykownych tj. zażywanie narkotyków, rozwiązłości seksualnej i chorób przenoszonych drogą płciową, nadużywania alkoholu, palenia papierosów, robienie tatuaży, przekłuwanie ciała.

Działania prozdrowotne obejmują również rodziców podopiecznych. Podczas wizyt w domach wychowawcy-opiekunowie rodzin zwracają uwagę na higienę otoczenia dziecka.

Ponadto wszystkie dzieci uczone są samodzielności w życiu poczynając od drobnych spraw porządkowych we własnym otoczeniu - sprzątanie mieszkania, mycie się, pranie bielizny, dbanie o własne rzeczy, pieczenie ciast, przygotowywanie sałatek a kończąc na podejmowaniu decyzji dotyczących ich spraw tj. wybór szkoły, samodzielne zakupy. Poprzez edukację i profilaktykę młodzież przygotowywana jest do ponoszenia odpowiedzialności za własne postępowanie.

Specjaliści zatrudnieni w placówce udzielają a porad byłym wychowankom placówki w okresie 3 lat po opuszczeniu przez nich placówki.

W placówce przestrzegane są prawa dziecka, w szczególności dotyczące prawa do zabezpieczenia odpowiedniego poziomu życia (warunki socjalno-bytowe, wyżywienie, ubranie), nauki, opieki zdrowotnej, wypoczynku, czasu wolnego oraz uczestniczenia w życiu kulturalnym i rekreacji fizycznej, prawo do kontaktów z rodzicami, zachowania ciągłości kulturowej i wyznaniowej, zapewnienie dzieciom poczucia bezpieczeństwa, informacji na swój temat.

Na podstawie przeprowadzonego wywiadu stwierdzono, że w placówce panuje życzliwa atmosfera. Z dziećmi na bieżąco prowadzone są rozmowy na temat uregulowania sytuacji prawnej i rodzinnej dzieci oraz pobytu w placówce.

Nadzór pedagogiczny sprawowany przez dyrektora placówki

Podczas kontroli analizie i ocenie poddano nadzór pedagogiczny sprawowany przez dyrektora placówki, a w szczególności następujące zagadnienia:

- inspirowanie i wspomaganie pracowników pedagogicznych w spełnianiu przez nich wymagań w zakresie jakości pracy placówki oraz w podejmowaniu działań innowacyjnych,
- udzielanie pracownikom pomocy w wykonywaniu przez nich obowiązków związanych z wychowaniem i opieką nad dziećmi,
- podnoszenie kwalifikacji zawodowych pracowników i udzielanie im pomocy w sprawach doszkalania,
- zapewnienie bieżących informacji o obowiązujących przepisach prawa,
- gromadzenie informacji o pracy pracowników pedagogicznych,
- obserwowanie i omawianie zajęć oraz innych zadań realizowanych przez pracownika pedagogicznego, a w przypadku pracowników zajmujących się pomocą psychologiczno-pedagogiczną pozyskiwanie informacji o przebiegu i efektach przeprowadzanych zajęć.

W ramach sprawowanego nadzoru pedagogicznego dyrektor placówki opracował plan ewaluacji, monitoringu i nadzoru sytuacji kadrowej na lata 2007-2008r. Celem planu jest mierzenie jakości pracy kadry merytorycznej, poza merytorycznej oraz wsparcie i udzielanie

informacji zwrotnej w placówce. W planie przewidziano wskaźnik mierzenia jakości, techniki badawcze, źródło pozyskiwania informacji oraz termin realizacji zadania. Przykładowo:

Wskaźnik:

- systematyczna analiza stanu zatrudnienia i profilu kompetencji kadry.

Techniki badawcze:

- analiza dokumentów,
- rozmowy sondujące,
- superwizje,
- spotkania merytoryczne-praca z grupą kadry.

Źródło pozyskiwania informacji:

- teczki akt osobowych,
- sprawozdania miesięczne kadry,
- wyniki ankiet diagnozujących potrzeby w zakresie doskonalenia,
- informacje zwrotne z rozmów,
- protokoły spotkań, zebrań kadry,
- system szkoleń i propozycje.

Terminy mierzenia:

- stale – 2 razy w miesiącu.

Ponadto opracowano **plan rozwoju kadry pedagogicznej**. Zawiera on:

Wskaźnik

- diagnozowanie potrzeb pracowników w zakresie doskonalenia zawodowego.

Techniki badawcze

- analiza dokumentów,
- informacje zwrotne.

Źródło pozyskiwania informacji

- roczne plany rozwoju zawodowego kadry,
- rozmowy diagnostyczne,
- plan szkoleń kadry na rok.

Termin mierzenia

- roczna ocena arkuszowa (kwiecień 2007r. oraz 2008r.).

W planie zawarto harmonogram hospitacji zajęć opiekuńczo-wychowawczych. Dla każdego pracownika pedagogicznego przewidziano jedną hospitację w ciągu roku.

Z hospitacji zajęć opiekuńczo-wychowawczych sporządzane są notatki. Zawierają one uwagi z przeprowadzonych zajęć oraz ocenę pomocy dydaktycznych. Ponadto zawarto wnioski do dalszej pracy. Arkusz pohospitacyjny podpisany jest przez wychowawcę.

Osoby kontrolujące uczestniczyły w zajęciach opiekuńczo-wychowawczych w charakterze obserwatorów. Zajęcia były hospitowane przez dyrektora placówki.

Zajęcia przebiegały zgodnie z opracowanym konspektem. Uczestnikami zajęć były dzieci z grupy przedszkolnej z placówki wsparcia dziennego. Dzieci żywiołowo uczestniczyły w wyznaczonych zadaniach. Wychowawca prowadzący użył wiele pomocy dydaktycznych.

Po zakończeniu zajęć dyrektor właściwie omówił z wychowawcą hospitowane zajęcia, z czego była sporządzona karta pohospitacyjna, która została podpisana przez prowadzącego wychowawcę.

Dyrektor placówki w ramach sprawowanego nadzoru dokonuje okresowej oceny wyników pracy pracownika. Ocena dokonywana jest wg samodzielnie opracowanych arkuszy i następujących kryteriów:

- ogólna charakterystyka pracy,
- kwalifikacje i wypełnianie obowiązków (wiedza merytoryczna i umiejętność praktycznego jej zastosowania, systematyczność w pracy, samodzielność w wykonywaniu obowiązków

- kreatywność (aktualizowanie posiadanej wiedzy, inicjowanie niestandardowych sposobów działania – nowych form pracy, itp.)
- stosunki międzyludzkie (umiejętność rozpoznawania potrzeb dzieci i rodzin, zdolność przyjmowania krytyki, umiejętność pracy w zespole, ogólny sposób bycia).

Oceny dokonywane są raz w roku.

Dyrektor placówki dba o podnoszenie kwalifikacji przez pracowników placówki, a także inspirowanie pracowników do podejmowania działań innowacyjnych. W tym celu każdy z pracowników posiada opracowany plan rozwoju zawodowego. Zawiera on trzy aspekty:

1. Rozwój zawodowy.
2. Rozwój własny.
3. Praca na rzecz placówki.

W każdym aspekcie wyznaczono zadania do realizacji np.:

1. Praca na rzecz placówki:
  - pomoc w przygotowaniu wyjazdu do Jastarni,
  - przygotowanie i prowadzenie imprez dla dzieci,
  - dokumentacja własnych działań,
  - dzielenie się własną wiedzą i doświadczeniami z innymi,
  - dekorowanie domu przed świętami.

Praca stałego zespołu do spraw okresowej sytuacji dziecka

Podczas kontroli przeanalizowano protokoły stałego zespołu do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka. Stwierdzono, że dyrektor przewodniczy posiedzeniom. W posiedzeniach uczestniczą wychowawcy, pracownik socjalny, przedstawiciel Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Białymstoku, Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej, dzielnicowi, kuratorzy rodzinni, duszpasterz. Wychowawcy dzieci omawiają sytuację każdego dziecka uwzględniając wszystkie zagadnienia określone w rozporządzeniu w sprawie placówek opiekuńczo-wychowawczych, w tym sytuację rodzinną, modyfikowanie indywidualnego planu pracy, stosowanie metod pracy z dzieckiem i jego rodziną. Zespół zbiera się nie rzadziej jak co pół roku. Po przeanalizowaniu sytuacji dziecka i jego rodziny formułowany jest na piśmie wniosek dotyczący zasadności pobytu dziecka w placówce.

Współpraca z instytucjami wspomagającymi proces opiekuńczo-wychowawczy

Placówka współpracuje z szeregiem instytucji, które ustawowo działają na rzecz dziecka i rodziny. Są to w szczególności:

- poradnia zdrowia psychicznego,
- poradnie odwykowe,
- kuratorzy sądowi,
- policja (dzielnicowi),
- lekarz rodzinny,
- szkoły, do których uczęszczają wychowankowie – pomoc pedagogiczna, objęcie dzieci zajęciami wyrównawczymi,
- Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Białymstoku oddelegowanie osoby do pracy – pracownika socjalnego w „Naszym Domu” i świetlicy,
- MKRPA w Białymstoku – finansowanie działań treningów dla dzieci i młodzieży, szkoleń kadry,
- MOTiR „Etap” – diagnozowanie, monitoring, szkolenie wolontariuszy,
- IV i V Wydział Spraw Rodzinnych i Nieletnich Sądu Rejonowego w Białymstoku – udział w planowaniu pomocy rodzinom i konsultacje, udział w zespole ds. okresowej oceny dzieci i rodziny,
- policja - dzielnicowi.

W placówce przestrzegany jest standard opieki i wychowania.

Kwalifikacje

W placówce zatrudnieni są:

- dyrektor,
- wychowawcy – 8, w tym 3 - w części interwencyjnej,
- opiekun dziecięcy,
- opiekun,
- pracownik socjalny – 2, w tym 1 - w części interwencyjnej,
- pielęgniarka,
- lekarz pediatra,
- reedukator,
- terapeuci – 4, w tym 1 terapeuta pedagogiczny i 1 terapeuta zajęciowy,
- socjoterapeuta,
- logopeda,
- psycholog,
- radca prawny,
- mediator,
- pracownik socjalny.

Część interwencyjna

Wszyscy pracownicy posiadają stosowne kwalifikacje do zajmowanych stanowisk.

Wsparcie dzienne

Pani Barbara Ł. Zatrudniona jest na etacie wychowawca – opiekun rodziny. Posiada tytuł zawodowy pracownika socjalnego uzyskany na Szkole Policealnej Pracowników Medycznych i Społecznych w Białymstoku. Ponadto uczęszcza na V rok studiów pedagogiki wczesnoszkolnej. W chwili obecnej nie posiada stosownych kwalifikacji do zajmowanego stanowiska.

Pozostali pracownicy zatrudnieni w części wsparcia dziennego posiadają stosowne kwalifikacje.

Protokół sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, z których jeden otrzymuje dyrektor Placówki.

Zgodnie z § 15 ust. 2 pkt 7 oraz § 16 ust. 1, 3 i 4 rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. Nr 61, poz. 543 z późn. zm.) Dyrektorowi Środowiskowego Domu Rodzinnego „Nasz Domu” w Białymstoku przysługuje prawo do:

- zgłoszenia na piśmie, przed podpisaniem protokołu, umotywowanych zastrzeżeń do ustaleń zawartych w protokole do Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego w Białymstoku w terminie 7 dni od dnia jego otrzymania,
- odmowy podpisania protokołu; Dyrektor Placówki składa wówczas wyjaśnienia przyczyn tej odmowy w terminie 7 dni od dnia otrzymania protokołu.

Dyrektor

25.04.08
/data/ STOWARZYSZENIE "DROGA"
PREZES
O. Edward Konkol n/s dyr.

Podpisy kontrolujących

1. *[Podpis]*
2. *[Podpis]*